

En ineens ben je de *Stradivarius* van Hengelo

Na twee violen bouwde Hengeloër Joan Zandbelt (73) een cello. Het instrument klinkt goed, maar hij heeft nog maar pas les. 'Eigenlijk moet je mijn docente erop horen spelen.'

HIJ MOEST EEN HOBBY HEBBEN als hij met pensioen ging, vond zijn vrouw. Zij had makkelijk praten. Zij schilderde al jaren. Niet voor de verkoop, gewoon hobbymatig, portretten en landschappen. En ze zag het al voor zich. Straks zat zij lekker te schilderen en had ze haar man overdag om zich heen. Weliswaar met een bestaan van 40 jaar onderwijs achter zich, vijf jaar vóór de klas en vijfendertig ernaast als schoolbegeleider. Maar met werkervaring alleen heb je nog geen dag invulling als je met pensioen bent. Handig was Joan Zandbelt altijd wel geweest. Hij kluste graag. Werkzaamheden in en om het huis was hij altijd al gewend zelf op te lossen. Dat nam niet weg dat de pensioengerechtigde leeftijd in aantocht was en dat ook klussen geen dagtaak is. Om een toen nog niet bestaande rubriek te parafaseren: *65. Wat dan?*

In de laatste twee jaar van zijn werkzaam bestaan, begon hij aan een cursus aan de avond-lts over de basisvaardigheden in de houtwereld: kennis van houtsoorten, elementair zagen, zwaluwstaartverbindingen maken, schaven, schuren, gutsen, noem het allemaal maar op. Hij had er dermate lol in dat hij zich al snel tot amateur meubelmaker ontpopte. In de niet ver van zijn huis gelegen onverwarmde garage met geleende elektriciteit van de burens bouwde hij diverse Rietveldstoelen, de Zigzagstoel, Steltmanstoelen, kasten, schuttingen, tafels. Het ging met vallen en opstaan, zegt hij. En hij vertelt het verhaal dat het tafelblad dat hij had gemaakt van de uit zijn eigen achtertuin afkomstige acacia na een tijdje dusdanig begon krom te trekken dat een van zijn zoons de opmerking maakte dat het geleidelijk een roeiboot aan het worden was.

Zandbelt in zijn atelier

Zandbelt op de zelf gebouwde cello in zijn 'muziekkamer'

Zijn activiteiten bleven ook in de buurt niet onopgemerkt. Op de dag van zijn pensionering hing er ineens een bordje op de garage: hier vestigt zich meubelmakerij Sablemon.

En toen ging u violen bouwen?
'Welnee. Het was 2008. Ik maakte veel objecten van hout, meest meubels, kasten. Het omslagmoment kwam eigenlijk drie jaar later door mijn schoondochter. Zij was als architect bezig met een kantoorpand op de Coolingsingel in Rotterdam. Ze had daarvoor zeven verschillende grote kasten ontworpen

en die moesten in drie maanden worden gemaakt. We hebben hard gewerkt en we hebben het op tijd klaar gekregen.' Dat op zichzelf goed verlopen project zette hem wel aan het denken. Hij realiseerde zich dat hij het eigenlijk niet prettig vond om met geperst MDF te werken, geef hem maar echt hout. Bovendien had hij na al die jaren wel een beetje genoeg van de onverwarmde garage als werkplaats. 'Ik wilde kleinere dingen maken, op een verfijndere manier met hout bezig zijn.' Hij dacht aan een sieradendoosje, een vaasje, wellicht een beeldje. Maar dat

kwam er allemaal niet van, want in *De Twentsche Courant Tubantia* las hij een interview met scheikundeleraar Harm Scholte uit Borne, die als hobby violen bouwde. 'Mijn zoon had vioolles gehad en ik hield van klassieke muziek. Ik dacht direct: deze man wil ik spreken.'

Hij kreeg een dik boek over vioolbouw mee naar huis. Ging aan de slag. Experimenteerde en kwam tot soms aardige resultaten. Tot een huisarts die in zijn vrije tijd doedelzakken bouwde, hem attendeerde op de cursussen instrumentenbouw die de *Vereniging van Huismuziek* organiseerde. Joan Zandbelt heeft vier jaar lang onder leiding van Kees Roos aan violen gebouwd. Toen hij zijn eerste viool aan Louis Lindeboom liet zien, wees de oud violist van *Orkest van het Oosten* hem op een paar onvolkomenheden. Maar toen die hersteld waren en hij er even op speelde, sprak hij de bemoedigende woorden: 'deze viool klinkt heel goed voor een eersteling'

Inmiddels zijn we vier jaar verder. Hij heeft een tweede viool gebouwd en daarna een cello. Daar is hij uiteindelijk zelf op gaan spelen. Zijn eigen spel staat nog in de kinderschoenen, maar hij oefent trouw. En tussendoor bouwt hij verder aan zijn strijkinstrumenten oeuvre, die alle binnenin een sticker met zijn naam hebben: *joza*. Twee letters van zijn voornaam, twee van zijn achternaam. Geen hoofdletters, hij verbeeldt zich niets.